

afrit 18

Zwolle (oost)

e-Centrum 4

leppel 26

ningen 104

Ring Zwolle (noord) (zuid)

Zwolle-Zuid

Hasselt

Almelo

A28

Kentekenherkenning op de A28

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

KENTEKENHERKENNING OP DE A28

Beschrijving van het gebruik en de
resultaten met ANPR middels vaste
camera's boven de A28

- eindrapport -

drs. J. van den Tillaart
drs. G. Kruis
drs. F. Kriek

Amsterdam, september 2010
Regioplan publicatienr. 1987

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: +31 (0)20 - 5315315
Fax : +31 (0)20 - 6265199

Onderzoek, uitgevoerd door Regioplan
Beleidsonderzoek in opdracht van het ministerie
van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond.....	1
1.2	Aanleiding en doelstelling van het onderzoek	1
1.3	Onderzoeksaanpak.....	2
1.4	Leeswijzer	3
2	Werkbeschrijving kentekenherkenning op de A28	5
2.1	Inleiding.....	5
2.2	Registratie van kentekens met camera's	7
2.3	Het opstellen van referentiebestanden	7
2.4	Koppeling met de server, hits en no-hits	8
2.5	Andere toepassingen	10
2.6	Cijfermatig overzicht	11
3	Zaakbeschrijvingen	13
3.1	Diefstal bij garagebedrijven.....	13
3.2	Mobiel banditisme	13
3.3	Georganiseerde hennepsteelt	14
3.4	Diefstal van auto's in Noord- en Oost-Nederland	15
3.5	Bedreiging, zware mishandeling c.q. poging tot doodslag	15
3.6	Vermoedelijke roofmoord.....	16
3.7	Onderzoek naar brandstichting.....	16
3.8	Poging tot moord.....	16
3.9	Gestolen voertuigen	17
3.10	Transport van hennep.....	17
3.11	Inbraken bij hoveniersbedrijven	18
3.12	Poging tot opblazen pinautomaat	18
3.13	Een aandachtsvestiging.....	18
3.14	Vermoeden van brandstichting	19
3.15	Witwassen.....	19
3.16	Overval op een postkantoor	20
3.17	Inbraken in onder andere benzinestations.....	20
3.18	Poging tot ontvoering en/of moord.....	20
3.19	Ontvoering.....	21
3.20	Zaakbeschrijvingen in één oogopslag.....	21
4	Bevindingen en conclusie	23
4.1	Het direct scannen van kenteken.....	23
4.2	Het achteraf zoeken in passagegegevens.....	23
4.3	Conclusie	24
	Bijlagen	27
Bijlage 1	Methodeverantwoording	29

VOORWOORD

Voor u ligt een beschrijving van het gebruik en de resultaten met ANPR door middel van vaste camera's boven de A28. Dit rapport is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en is een vervolg op een eerder in 2008 door RegioPlan uitgebracht rapport over de toepassing van ANPR in opsporingsonderzoek. Toentertijd werd het onderzoek naar ANPR tussentijds stopgezet omdat onvoldoende data voorhanden waren.

Eind 2009-begin 2010 is het onderzoek opnieuw opgepakt; inmiddels was ANPR al diverse malen toegepast voor opsporingsdoeleinden zoals omschreven in het projectplan 'Digitale surveillance op (snel)wegen' van de Bovenregionale Recherche Noord- en Oost-Nederland (BRNON, maart 2008).

In dit onderzoek zijn op anonieme basis negentien zaken geanalyseerd en beschreven waarin ANPR is toegepast. Om de (meer)waarde van ANPR te kunnen beschrijven, zijn er gesprekken gevoerd met medewerkers van de BRNON en vragen gesteld aan medewerkers van verschillende korpsen die in hun opsporingsonderzoeken gebruik hebben gemaakt van ANPR-gegevens. Wij danken deze personen voor hun medewerking en respecteren het gegeven dat in het belang van de zaak en omwille van de privacy van betrokkenen zij niet altijd 'het achterste van hun tong' hebben kunnen laten zien.

Desalniettemin laat dit onderzoek zien dat de inzet van ANPR wel degelijk meerwaarde kan hebben voor het opsporingsonderzoek. Of er sprake is van voldoende meerwaarde (in termen van effectiviteit en efficiency), hebben we in dit onderzoek niet kunnen vaststellen. Dat was ook niet de opdracht. Daarvoor is meer uitgebreid onderzoek nodig.

Frank Kriek
Projectleider onderzoek 'Kentekenherkenning op de A28'

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

Automatische kentekenherkenning, oftewel *Automatic Number Plate Recognition* (ANPR), is een methode waarmee de politie de nummerplaten van passerende voertuigen kan scannen. ANPR kan worden toegepast in een surveillancewagen die aan het verkeer deelneemt of strategisch staat opgesteld. Hiernaast kan ANPR worden toegepast op een vaste locatie waar 24 uur per dag, 7 dagen per week alle nummerplaten van passerende voertuigen gescand worden. Teneinde dit 24x7 scannen te kunnen toepassen, hebben de politieregio IJsselland en de Bovenregionale Recherche Noord- en Oost-Nederland (BRNON) besloten om camera's op te hangen boven de A28 nabij Zwolle Zuid. Deze camera's zijn in mei 2008 opgeleverd.

Door middel van deze toepassing van ANPR is het mogelijk om voor passerende voertuigen na te gaan of deze voorkomen op een lijst met kentekens, een zogenaamd referentiebestand. Hiernaast kan het voor de opsporing van strafbare feiten nuttig zijn om ook gegevens over gescande kentekens die geen hit opleveren een bepaalde termijn te bewaren. Politie IJsselland heeft echter 29 januari 2010 besloten het bewaren van deze 'no-hits' met onmiddellijke ingang stop te zetten. De aanleiding hiervoor is het oordeel van het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP)¹ dat stelt dat dit strijdig is met de huidige wet- en regelgeving.

1.2 Aanleiding en doelstelling van het onderzoek

In augustus 2008 heeft RegioPlan een rapport gepubliceerd over het gebruik van ANPR in relatie tot de aanpak van mobiel banditisme in de regio Noord- en Oost-Nederland.² In deze studie is ingegaan op de praktische mogelijkheden van ANPR als een effectief en efficiënt instrument bij toezicht, handhaving en opsporing. Op het moment van het verschijnen van dit onderzoek waren de camera's boven de A28 echter nog slechts beperkt actief. Men beschikte bijvoorbeeld nog niet over software waarmee referentiebestanden aan de camerasystemen gekoppeld konden worden. Het onderzoek uit 2008 resulteerde daarom niet in de gewenste beschrijving van de wijze waarop ANPR door de politie wordt toegepast.

Eind 2009-begin 2010 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en

¹ College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) (2010) *ANPR IJsselland: Onderzoek naar de verwerking van no-hits bij de inzet van Automatic Number Plate Recognition*.

² S. Dekkers & Kriek, F. (2008). *Nodale oriëntatie in relatie tot de aanpak van mobiel banditisme in de regio Noord- en Oost-Nederland*. Amsterdam: RegioPlan Beleidsonderzoek.

Koninkrijksrelaties RegioPlan verzocht om opnieuw onderzoek te doen naar de wijze waarop ANPR wordt toegepast door de politie: de camera's boven de A28 bij Zwolle draaiden inmiddels al enige tijd en er waren al zaken bekend waarbij ANPR als opsporingsmethode werd ingezet.

Voorliggend rapport is het resultaat van bovengenoemd onderzoek. Het doel van dit onderzoek is om te beschrijven op welke wijze ANPR wordt toegepast in de regio Noord- en Oost-Nederland en meer zicht te krijgen op de resultaten die met ANPR door middel van de vaste camera's boven de A28 worden geboekt. De wettelijke basis en het juridisch kader van (de toepassingen van) ANPR vallen niet onder de bereik van dit onderzoek. Het onderzoek heeft ook nadrukkelijk niet tot doel uitspraken te doen over de effectiviteit en/of de efficiency van toepassing van ANPR. Voor een dergelijk onderzoek is het noodzakelijk vooraf vast te stellen wat exact onder effectiviteit en efficiency in relatie tot de toepassing van ANPR moet worden verstaan. Beide begrippen zijn niet als zodanig gedefinieerd; daarvoor zal separaat onderzoek worden uitgevoerd. Bovendien vereist een dergelijk onderzoek de analyse van een aanzienlijk groter aantal 'zaken' waarbij ANPR wordt toegepast. Doel van dit onderzoek is met andere woorden om op basis van een beschrijving van de toepassing van ANPR meer zicht te krijgen op de (mogelijke) meerwaarde die ANPR kan hebben voor de opsporing van strafbare feiten door de politie.

1.3 Onderzoeksaanpak

De werkbeschrijving van de kentekenherkenning op de A28 is tot stand gekomen op basis van enkele relevante documenten (zie bijlage 1), gesprekken met de projectleider ANPR van de BRNON en een medewerker van de infodesk ANPR van de BRNON. Ook is aanvullende schriftelijke informatie opgevraagd over het gebruik van de automatische kentekenherkenningfaciliteit evenals het aantal en het soort referentiebestanden dat is gebruikt.

Om zicht te krijgen op het gebruik van de vaste kentekenherkenningcamera's boven de A28 in opsporingsonderzoeken, zijn er negentien zaken nader onderzocht. Er is contact opgenomen met betrokken contactpersonen (zie voor een overzicht bijlage 1) om onder andere na te gaan op welke wijze ANPR exact in de betreffende zaak is ingezet, welke informatie dit heeft opgeleverd en welke acties er naar aanleiding van deze informatie uiteindelijk zijn ondernomen. Ook is gevraagd naar de reden waarom juist dit instrument is ingezet en welke meerwaarde dat heeft gehad ten opzichte van mogelijke alternatieven.

Een uitgebreidere toelichting op de gebruikte onderzoeksmethode, en ook de selectieprocedure van de negentien nader te onderzoeken zaken, is bijgevoegd in bijlage 1.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 vormt een werkbeschrijving van de wijze waarop automatische kentekenherkenning op de A28 wordt toegepast en het derde hoofdstuk bevat negentien casusbeschrijvingen van zaken waarin de automatische kentekenherkenning is ingezet. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke bevindingen er uit zowel de werkbeschrijving als de negentien casusbeschrijvingen kunnen worden gedestilleerd.

2 WERKBESCHRIJVING KENTEKENHERKENNING OP DE A28

2.1 Inleiding

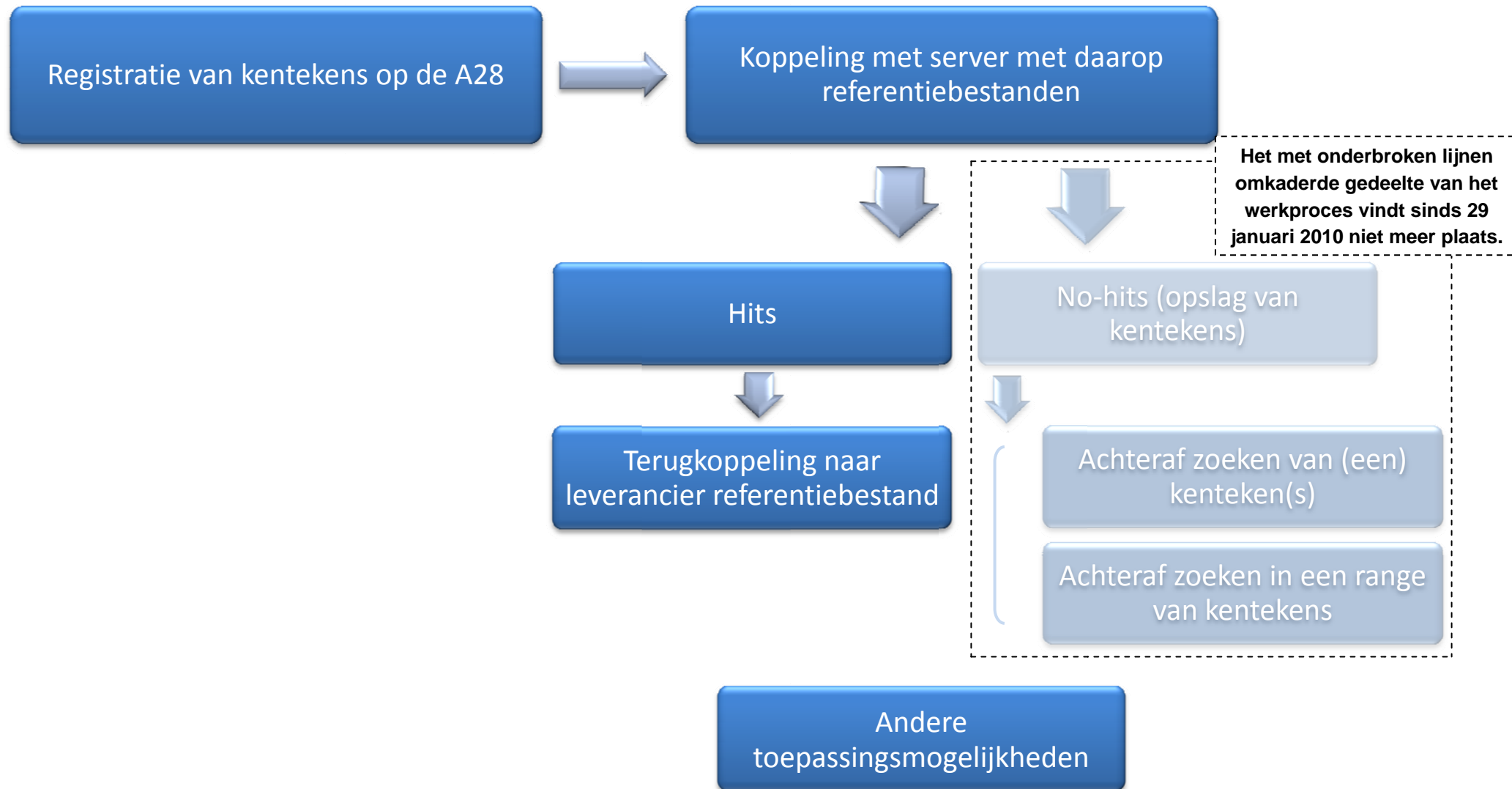
In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze kentekenherkenning op de A28 tot stand komt en wordt toegepast. Aan bod komen:

- de registratie van kentekens met camera's (paragraaf 2.2);
- het opstellen van referentiebestanden (paragraaf 2.3);
- koppeling met de server, *hits* en *no-hits* (paragraaf 2.4);
- andere toepassingen (paragraaf 2.5);
- cijfermatig overzicht inzet ANPR op de A28 (paragraaf 2.6).

De informatie in dit hoofdstuk is gebaseerd op de 'tussentijdse evaluatie/rapportage ANPR statisch A28' ten behoeve van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, opgesteld door de projectleider ANPR van de BRNON (juli 2009). Daarnaast hebben er gesprekken plaatsgevonden met deze projectleider en een medewerker van de infodesk (belast met de dagelijkse werkzaamheden omtrent ANPR) en is er aanvullende schriftelijke informatie door de projectleider ANPR beschikbaar gesteld.

In figuur 2.1 op de volgende pagina is ter illustratie een schematisch overzicht gegeven van het werkproces rondom kentekenherkenning op de A28. Dit figuur wordt stapsgewijs toegelicht in de opvolgende paragrafen.

Figuur 2.1 Schematisch overzicht van het werkproces 'kentekenherkenning op de A28'

2.2 Registratie van kentekens met camera's

Op de A28 bij Zwolle hangen meerdere camera's die het verkeer in beide rijrichtingen registreren. Als een voertuig de camera's passeert, wordt er van de achterkant van het voertuig een infraroodfoto gemaakt. Deze techniek maakt het mogelijk zonder te flitsen, bij alle weers- en lichtomstandigheden, een foto te maken. Er is – mede vanuit financiële overwegingen – een keuze gemaakt welke zijde van een passerend voertuig wordt gefotografeerd. Wordt de achterkant van een voertuig gefotografeerd, dan wordt een groot deel van de passerende motoren wel geregistreerd. Van vrachtwagens worden dan echter de kentekens van de aanhangers/opleggers geregistreerd. Deze zijn vaak niet het eigendom van de transporteur zelf en er moet, in die gevallen waarin zo'n kenteken nader onderzoek vereist, eerst onderzoek naar de identiteit van de vervoerder worden gedaan. Wordt de voorzijde van een voertuig gefotografeerd, dan zijn daarmee de transporteurs zonder aanvullend onderzoek in beeld, maar worden de motorrijders niet gefotografeerd. Om zowel de voor- als achterkant vast te kunnen leggen zijn tweemaal zoveel camera's nodig en dat zou een extra financiële investering vergen. Op dit moment wordt door de camera's de achterzijde van de voertuigen gefotografeerd.

2.3 Het opstellen van referentiebestanden

Een referentiebestand omvat de kentekens van de voertuigen van verdachten of andere personen waarover men informatie wil inwinnen. Deze referentiebestanden worden onderscheiden in landelijk samengestelde bestanden en regionale/lokale bestanden. Dit onderzoek spitst zich in beginsel toe op de regionale/lokale referentiebestanden. Meer informatie over de gebruikte landelijke bestanden komt aan bod in paragraaf 2.5.

De regionale/lokale referentiebestanden worden samengesteld door de medewerkers van het Regionaal Informatie Knooppunt (RIK) van de politie. Elke politieregio heeft een dergelijk 'knooppunt'. Bij het opstellen van de referentiebestanden is echter medewerking van het Landelijk Programmabureau ANPR vereist.

Het Landelijk Programmabureau ANPR is het loket/doorgeefluik tussen de politieregio's en de externe ketenpartners. Het programmabureau krijgt persoonsgerelateerde bestanden binnen en zorgt ervoor dat de juiste kentekens aan die personen worden gekoppeld. De daardoor ontstane bestanden zijn vervolgens geschikt om in de ANPR-systemen van de politie te worden verwerkt. Dit proces is vrijwel helemaal geautomatiseerd.

De projectleider ANPR van de BRNON stelt dat de referentiebestanden worden gevuld met kentekens van de voertuigen van personen die verdacht worden van delictgerelateerde feiten met een behoorlijke maatschappelijke

impact. Dit zou volgens de projectleider betekenen dat de referentiebestanden in beginsel zijn gevuld met de kentekens van voertuigen van personen die verdacht worden van delicten met een ondergrens als bedoeld in artikel 67a van het Wetboek van Strafvordering (wat inhoudt: een algemene minimale strafbedreiging van vier jaar, danwel in dat artikel expliciet genoemd).

Welke bestanden daadwerkelijk worden gebruikt in het ANPR-systeem, wordt bepaald aan de hand van de doelstelling van de ingezette camera. Zo worden bij de mobiele variant van ANPR in beginsel die bestanden gebruikt die om een directe opvolging in de vorm van staandehouding van de bestuurder van het gezochte voertuig vragen. Op die manier is het mogelijk om bijvoorbeeld een openstaande boete te innen. Een dergelijk bestand zal in principe niet worden gebruikt bij de inzet van vaste ANPR-camera's, omdat deze veel meer zijn bedoeld voor informatievergaring ten behoeve van het proces opsporing. Het is bij deze vaste ANPR-camera's de bedoeling om zicht te krijgen op de vervoersbewegingen van (groepen van) (inter)nationale criminelen.

2.4 Koppeling met de server, hits en no-hits

Zodra een van de camera's een kenteken van een voertuig heeft gelezen, wordt het kenteken naar een server gestuurd. De eerste verwerking is een vergelijking van de ingenomen kentekens met referentiebestanden. Daarbij scheidt de server de ingenomen kentekens in *hits* (dat wil zeggen: overeenkomend met een van de kentekens uit de referentiebestanden) of *no-hits*, ook wel passagegegevens genoemd (niet overeenkomend met een van de kentekens uit de referentiebestanden).

2.4.1 Hits

De infodesk ANPR koppelt zo snel mogelijk hits terug naar de leverancier van de referentiebestanden, de RIK's. De hits worden vervolgens door medewerkers van het betreffende knooppunt verder verwerkt, bijvoorbeeld door ze te combineren met additionele informatie en te verstrekken aan de belanghebbende/informatie vragende teams.

In het onderstaande *screenshot* is weergegeven welke informatie er bij een *hit* beschikbaar komt.

BOF2.3 8605 Harsiesis Build (Development Build) - Microsoft Internet Explorer

Bestand Bewerken Beeld Favorieten Extra Help

Vorige Zoeken Favorieten

Adres <http://vnobsw1401.politie.local:8081/bof2/servlet/bof2/action/query.ReadSearchAction/limitcounter/1/nocacheid/1278064168374> Go naar Links

STATUS: System Load **LIGHT** Camera **UP** FastTrack **DOWN**

POLITIE 13:09:54 PM

HOME

- Knowledge Base
- Help
- Logout

PERMITTED FUNCTIONS

- My Profile »
- Alarms »
- Hotlists »
- Intel Logs »
- Reports »
- Search »
- Administration »
- Audit »
- File Operations »
- Diagnostics »

WELCOME, [REDACTED]

Search

Auditing Information

On Behalf Of: * 0254 - [REDACTED]

Reason: * 06 - Administration

Search Criteria

VRM: * [REDACTED] Limit: 200

From Date: * 01/01/2010 11:49:00 To Date: * 02/07/2010 23:59:59

DD/MM/YYYY HH:MI:SS DD/MM/YYYY HH:MI:SS

Camera Groups / Cameras Filter ...

Hit Criteria ... Remote Read ...

Search Cancel

Local Reads (3) Hits (67) Hotlists (1) Remote BOF (No)

VRM	Make	Model	Colour	Date	Camera
[REDACTED]	NOT ..	NOT ..	NOT ..	2 jul 2010 09:13:42	A28 - ZwolleZuid - HRR2
[REDACTED]	NOT ..	NOT ..	NOT ..	1 jul 2010 19:33:27	A28 - ZwolleZuid - HRL3
[REDACTED]	NOT ..	NOT ..	NOT ..	1 jul 2010 08:05:40	A28 - ZwolleZuid - HRR1

Export Results

© Northgate Information Solutions UK Ltd. All rights reserved

BOF2 - Detail - Microsoft Internet Explorer

DETAIL

Read Details

VRM [REDACTED]

Plate Image [REDACTED]

Reporting System **Politie Usseiland**

Read Date 2 juli 2010 09:13:42

Confidence 95%

Camera A28 - ZwolleZuid - HRR2

Camera Preset 0

Latitude/Longitude N00:00:00 E000:00:00

Make NOT STATED

Model NOT STATED

Colour NOT STATED / NOT STATED

Overview Previous Next Misread Exhibit Retention

Overview Image

(Click image for original version)

Close

© Northgate Information Solutions UK Ltd. All rights reserved

Bij een *hit* kan het rechterdeel van het informatiescherm, zoals op de vorige pagina getoond, worden verzonden naar de leveranciers van de hitlijst. Dit is zinvol, omdat de foto en bijbehorende gegevens als bewijslast kunnen dienen (al dan niet in een eventuele strafzaak).

2.4.2 No-hits

Tot 29 januari 2010 werden de *no-hits* (oftewel de passagegegevens) gedurende een periode van tien dagen opgeslagen. Dit maakte het mogelijk om achteraf (maar binnen 10 dagen) in de opgeslagen passagegegevens na te gaan of bepaalde kentekens van eventueel gepasseerde voertuigen voorkwamen. Dat kon waardevol zijn in het geval er bijvoorbeeld achteraf onderzocht diende te worden welke (vlucht)route verdachte(n) na een delict hadden genomen. Deze werkwijze is in figuur 2.1 het 'achteraf zoeken van (een) kenteken(s)' genoemd.

De opslag van *no-hits* maakte het ook mogelijk om kentekens van voertuigen te analyseren die in een bepaalde tijdspanne de camera's zijn gepasseerd. Dat kon waardevol zijn op het moment dat een kenteken (vooralsnog) onbekend was. Deze toepassing is in figuur 2.1 het 'achteraf zoeken in een range van kentekens' genoemd.

Tot juli 2010 werden de kentekens die niet direct tot een hit met het referentiebestand leidden nog een aantal dagen bewaard. Sinds 29 januari 2010 mogen en worden deze echter niet meer gebruikt voor opsporingsonderzoek.¹ De projectleider ANPR geeft aan dat het in de tussenliggende periode technisch nog niet mogelijk was om de gegevens *niet* te bewaren.

Ondanks dat de *no-hits* op dit moment niet meer worden gebruikt, komt er in de casusbeschrijvingen in het volgende hoofdstuk nog wel een aantal zaken voren waarin deze *no-hits* zijn gebruikt.

2.5 Andere toepassingen

Openbare orde

Een andere toepassing dan het gebruik van ANPR in opsporingszaken, is het gebruik van de camera's in het kader van handhaving van de openbare orde. Zo is een referentiebestand gebruikt met daarin de kentekens van voertuigen van bekende voetbalhooligans op die momenten dat er sprake was van risicowedstrijden in het eigen bewakingsgebied dan wel dat van aangrenzende regio's. Hierbij werd samengewerkt met de belanghebbende politieregio's en het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD).

¹ Op 29-01-2010 stelde het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) dat no-hits niet opgeslagen mochten worden. De ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie conformeerden zich aan dit standpunt.

Landelijke referentiebestanden

Op de servers draaien ten tijde van dit onderzoek een drietal landelijke referentiebestanden. Deze worden periodiek geactualiseerd. Het gaat om:

- RDW-bestand: kentekens van voertuigen die niet (meer) APK gekeurd zijn, vervallen kentekens, kentekens van geëxporteerde voertuigen en gestolen voertuigen;
- CJIB-bestand: kentekens van de bekende voertuigen van personen die nog een boete uit hebben staan, van mensen die in het kader van justitiële uitspraken DNA-materiaal moeten afstaan, van mensen die nog een gevangenisstraf moeten uitzitten of van personen die een ontzegging van de bevoegdheid tot het besturen van motorvoertuigen hebben;
- CBR-bestand: kentekens van de bekende voertuigen van personen die om wat voor reden dan ook geen rijbewijs meer hebben.

2.6 Cijfermatig overzicht

In totaal zijn er in 2008 en 2009 175 verschillende referentiebestanden gebruikt in opsporingszaken. In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van het aantal hits op de referentiebestanden in 2009 en de eerste helft van 2010. Er wordt een onderscheid gemaakt in de hits op de referentiebestanden voor opsporingsonderzoeken en de hits op het landelijke referentiebestand van de RDW. Het is onbekend hoeveel hits er op het CJIB- en het CBR-bestand zijn geweest. Ook is het aantal hits in 2008, het jaar waarin de systemen nog werden getest, onbekend.

Tabel 2.1 Aantal hits op de referentiebestanden van opsporingsonderzoeken en het landelijk referentiebestand van de RDW in 2009 en de eerste helft van 2010.

Periode	Hits op referentiebestanden opsporingsonderzoeken	Hits op landelijk referentiebestand RDW
01-01-2009 tot en met 31-12-2009	516	672
01-01-2010 tot en met 01-07-2010	890	531

Uit de tabel blijkt dat het aantal hits in de loop van 2010 is toegenomen. De projectleider ANPR verklaart dit doordat het, nadat eind januari 2010 bekend werd dat de passagegegevens/no-hits niet meer mochten worden opgeslagen, prioriteit heeft gehad om collega's duidelijk te maken dat het voor hen van belang was om in een zo vroeg mogelijk stadium referentiebestanden te laten samenstellen. Dit is ook kenbaar gemaakt aan de overige regiokorpsen binnen BRNON-verband. Daarnaast weten steeds meer regiokorpsen in Nederland dat er op een aantal locaties in het land vaste cameraopstellingen zijn. Tegelijkertijd blijkt dat er in toenemende mate een beroep wordt gedaan op het

team Infodesk om in voorkomende gevallen bestanden van opsporingsonderzoeken mee te laten draaien.

De toename in de hits van de RDW-bestanden is volgens de projectleider ANPR te verklaren door een systeem- dan wel computerfout bij de dienst. Daardoor kwamen kentekens die uit het bestand hadden moeten zijn verwijderd, toch weer op de geactualiseerde lijst voor en genereerden dus opnieuw hits. Deze fout is inmiddels door de RDW verholpen en daardoor is volgens de projectleider ANPR in het aantal hits op dit moment een daling te zien.

3 ZAAKBESCHRIJVINGEN

In dit hoofdstuk worden negentien zaken beschreven waarin gebruik is gemaakt van de automatische kentekenherkenningsapparatuur op de vaste locatie boven de A28. Bijlage 1 omvat een toelichting op de selectie van deze zaken. Aan het einde van dit hoofdstuk zijn de belangrijkste bevindingen van deze casusbeschrijvingen in één tabel geplaatst.

3.1 Diefstal bij garagebedrijven

Bij meerdere garagebedrijven werden voertuigen gestolen nadat eerder de sleutels daarvan waren gestolen. In het onderzoek naar deze diefstallen werd bekend wie de vermoedelijke dader zou kunnen zijn en de kentekens van de voertuigen van de verdachte werden als referentiebestand op de ANPR-server gezet. Er volgden tientallen *hits* op het referentiebestand. Steeds wanneer een van de voertuigen van de verdachte de vaste camera's boven de A28 passeerde, werd er binnen een tijdsrange voor en na het passeren van dit voertuig nagegaan welke voertuigen ervoor reden of volgden. Diverse malen bleek een gestolen voertuig vlakbij het voertuig van de verdachte te rijden en kon er een verband worden gelegd tussen de verdachte en de diefstallen. De leverancier van de informatie over deze casus stelt dat deze informatie zeer bruikbaar is geweest en dat er anders nooit een koppeling had kunnen worden gelegd tussen de autodiefstallen en de verdachte. Een alternatief zou het plaatsen van voertuigbakens zijn, maar, zo stelt de informatieleverancier, hier zou in de betreffende fase van het onderzoek nooit toestemming voor zijn verleend.

3.2 Mobiel banditisme

Een landelijk opererende groep personen (ongeveer vijftig) pleegt zeer frequent en in wisselende samenstelling diefstallen van onder meer portemonnees en maakt bankpassen van met name ouderen afhandig. Sinds 15 februari 2010 (en tot op heden) draait er een referentiebestand van kentekens van deze personen op de server. De kentekens zijn bekend geworden door eerdere aanhoudingen en controles. Bij aanvang bevatte het referentiebestand drie kentekens, maar het is gaandeweg verder uitgebreid tot elf kentekens. Tot nu toe zijn er drie *hits* met het referentiebestand geweest. Twee van de *hits* bleken van informatieve waarde te zijn. Nadat het opsporingsteam de melding kreeg dat er een hit was geweest, is nagegaan of er zich in de regio Zwolle diefstallen van portemonnees hadden voorgedaan. Dit bleek zo te zijn en dat leidde ook tot camerabeelden waarop de verdachten herkenbaar in beeld waren. Er werd een aandachtsvestiging op het betreffende voertuig geplaatst en enkele dagen later konden de verdachten

worden aangehouden in een andere politieregio voor een soortgelijk feit. De feiten konden zodoende aan elkaar worden gekoppeld. In een vergelijkbaar geval kwamen er feiten aan het licht die mogelijk te koppelen zijn aan de gebruikers van het voertuig. Ook in dit geval is er een aandachtsvestiging in BlueView opgenomen.

In deze zaak is specifiek gebruikgemaakt van ANPR, omdat de groep landelijk opereert en er ook aanwijzingen zijn dat de groep in de noordelijke regio's actief is. Als mogelijk alternatief noemt de leverancier van de informatie over deze casus de mogelijkheid van een aandachtsvestiging op de betreffende voertuigen in BlueView. Dit zal echter alleen leiden tot een mogelijke controle van een voertuig en niet tot zicht op landelijke bewegingen van de groep buiten deze controles om.

3.3 Georganiseerde hennepeteelt

In een onderzoek naar georganiseerde hennepeteelt en de handel in harddrugs was bekend dat de hoofdverdachte een postadres in Zwolle had. Een verblijfplaats van deze verdachte was echter niet bekend en ook actuele telecommunicatie van de hoofdverdachte was niet voorhanden.

Er is in juli 2009 een referentiebestand opgesteld met daarin allereerst twee kentekens. Nagegaan is of de bijbehorende voertuigen in de tien dagen daarvoor de camera's waren gepasseerd. Toen dat zo bleek te zijn, is het referentiebestand op de server gezet, zodat het direct scannen van de kentekens kon beginnen. Gaandeweg het onderzoek is het referentiebestand aangevuld met twee kentekens in november danwel december en zes buitenlandse kentekens in verband met een wederzijds rechtshulpverzoek. Begin december 2009 is het gebruik van ANPR middels dit referentiebestand beëindigd. Tot op dat moment heeft de automatische kentekenherkenning tot meerdere *hits* geleid, maar het exacte aantal is door de leverancier van de zaaksinformatie niet meer terug te vinden.

Er waren afspraken gemaakt over de terugkoppeling wanneer er een hit zou plaatsvinden: na een hit wordt het onderzoeksteam direct op de hoogte gesteld, zodat er een observatieteam kan worden ingezet en de woon- danwel verblijfplaats van de verdachte kon worden vastgesteld. Na de eerste hit is inderdaad binnen één à twee minuten het onderzoeksteam geïnformeerd en heeft een observatieteam het voertuig gevolgd. Daardoor kon de verblijfplaats van de verdachte worden vastgesteld en werd ook vervolgonderzoek mogelijk. De daaropvolgende hits van de ANPR-camera's werden minder noodzakelijk maar vormden wel een aanvulling op het rechercheonderzoek.

De leverancier van de zaaksinformatie geeft aan dat het gebruik van de automatische kentekenherkenning zeer efficiënt en doelmatig is geweest. Andere opsporingsmiddelen (bijvoorbeeld het observeren van ontmoetingsplaatsen, het observeren van contacten of het aansturen van informanten) hadden veel meer tijd en geld gekost en het resultaat daarbij zou onzeker zijn. Uiteindelijk zijn er in deze zaak drie personen aangehouden die van georganiseerde hennepeteelt worden verdacht.

3.4 Diefstal van auto's in Noord- en Oost-Nederland

Vanuit de regio IJsselland werd een trend gesignaleerd van autodiefstallen in Noord- en Oost Nederland, steeds volgens dezelfde methode. Uit onderzoek bleek dat er twee verdachten waren die stelselmatig deze delicten zouden pleegden. Op het moment dat deze zaak speelde, was ANPR in IJsselland net in gebruik genomen en geïntroduceerd als een nieuw opsporingsmiddel. Aangezien de verdachten in het zuiden van Nederland woonden en de delicten in het noorden en oosten van het land werden gepleegd, werd er door de onderzoekers in deze zaak voor dit opsporingsmiddel gekozen. Zeven kentekens werden in een referentiebestand opgenomen en dit bestand werd gebruikt gedurende een periode van ongeveer negen maanden. Er waren ongeveer tien hits. Bij elk van deze hits werd nagegaan of er gestolen voertuigen in de buurt van de voertuigen van de verdachten reden. Meerdere malen bleek dit het geval te zijn en de treffers bevestigden daarmee de verdenkingen. Vanuit die constatering is het opsporingsonderzoek verder gegaan met het plaatsen van telefoontaps, het plaatsen van voertuigbakens en het opvragen van camerabeelden. Uiteindelijk zijn er twee verdachten aangehouden die verdacht werden van 22 concrete strafbare feiten. De leverancier van de zaaksinformatie stelt dat ANPR inzetbaar is geweest om aanwijzingen te vinden danwel bevestigd te krijgen, maar dat het minder geschikt is als bewijslast. De reden daarvoor is dat er alleen kentekens worden gelezen en die in eerste instantie geen persoonsinformatie opleveren. Echter, vanuit de verdenkingen kon verder gewerkt middels de alternatieve opsporingsmethoden die wel specifiekere informatie kunnen opleveren en waarvan de bewijskracht ook hoger ligt.

3.5 Bedreiging, zware mishandeling cq. poging tot doodslag

Dit betreft een zaak waarin een groep militairen verdacht wordt van bedreiging en zware mishandeling c.q. poging tot doodslag. Deze militairen waren gelegd op een kazerne ver van de plaats delict. De ANPR-camera's op de A28 konden in dit onderzoek worden gebruikt, omdat deze zich op het traject bevinden van de mogelijke rijroute van de verdachten van en naar de plaats delict. In het bestand van *no-hits* is voor een periode van 24 uur nagegaan of twee specifieke voertuigen de vaste camera's op de A28 zijn gepasseerd. Van een van deze twee voertuigen bleek dat inderdaad het geval te zijn. Zodoende kon worden vastgesteld dat het voertuig van de verdachte(n) kort voor het incident en direct na het incident over de A28 zijn gereden. Deze informatie heeft, in combinatie met mastgegevens van de mobiele telefoons van de verdachten, geleid tot de aanhouding van enkele verdachten.

3.6 Vermoedelijke roofmoord

In juni 2008 vond er een vermoedelijke roofmoord plaats. Naar aanleiding van deze gewelddadige dood werd een TGO (Team Grootchalig Optreden) geformeerd. Een mogelijke betrokkene verklaarde de dag van de vermoedelijke roofmoord in Amsterdam te zijn geweest en zowel de heen- als terugreis via Zwolle te zijn gereisd. Er is nagegaan of het kenteken van de mogelijke betrokkene in het bestand van passagegegevens voorkwam op de dag dat de (vermoedelijke) roofmoord is gepleegd. Uit deze gegevens kon worden afgeleid dat de betrokkene inderdaad op de genoemde tijdstippen via Zwolle is gereisd en daarmee kon de verklaring van de betrokkene worden bevestigd.

De informatieleverancier van deze casus geeft aan dat er ook andere methoden ingezet hadden kunnen worden, bijvoorbeeld het opvragen van camerabeelden van tankstations langs deze route, of beelden van andere camera's langs de route. Echter, ANPR bleek een zeer eenvoudige controlelemogelijkheid om de verklaring van de betrokkene te kunnen staven.

3.7 Onderzoek naar brandstichting

Bij het onderzoek naar een woningbrand ontstaat het vermoeden dat er sprake is geweest van brandstichting. Er was weliswaar sprake van een verdachte, maar deze had een alibi. Een buurtbewoner meende echter de auto van de verdachte gezien te hebben. Er is vervolgens nagegaan of het kenteken van het voertuig van de vermoedelijke dader van de brandstichting voorkwam in het bestand met *no-hits* over een periode van vier dagen. Het doel was het verifiëren van de verklaring en het alibi van de verdachte (het voertuig zou met pech op een parkeerplaats in het buitenland staan). Uit de passagegegevens bleek echter dat het voertuig ten tijde van de brand wel degelijk de camera's op de A28 was gepasseerd. Na deze constatering is de verdachte aangehouden en voorgeleid aan de Officier van Justitie. De verdachte bleef echter ontkennen en de Officier van Justitie zag te weinig bewijs om de verdachte daadwerkelijk brandstichting ten laste te leggen en voor de rechter te geleiden. De leverancier van de zaaksinformatie geeft aan dat er geen alternatieve methode voorhanden was om te controleren of de verdachte op het tijdstip van het uitbreken van de brand ook in Zwolle was geweest.

3.8 Poging tot moord

Na een poging tot moord zijn de verdachten met twee voertuigen richting Zwolle gereden via de A28. De automatische kentekenherkenning is in deze zaak ingezet om te achterhalen op welk tijdstip dat is gebeurd en wat de genomen route is geweest. Er is achteraf, over een periode van een week, teruggekeken in de passagegegevens en dat leidde tot een hit op een tijdstip

dat 'past' bij het moment waarop de moord is gepleegd. Tevens is de identiteit vast komen te staan van een voertuig dat direct achter het eerste voertuig reed. Naar aanleiding van de hit zijn uiteindelijke meerdere verdachten aangehouden. Een alternatieve opsporingsmogelijkheid zou het opvragen van beelden van tankstations zijn geweest. Als nadeel wordt genoemd dat dit alleen informatie oplevert wanneer de verdachte(n) ook daadwerkelijk het tankstation zouden hebben bezocht. Als voordeel wordt genoemd dat dan ook de gezichten van de verdachten in beeld zouden zijn geweest. Tegelijkertijd wordt dit ook als relatief nadeel van de automatische kentekenherkenning op de A28 genoemd: inzittenden zijn niet herkenbaar. Eveneens zijn op basis van die camera's de kleur en het merk niet te herleiden wanneer het donker is.

3.9 Gestolen voertuigen

Een persoon maakt een proefrit met een motor en gaat er vervolgens vandoor. Het voertuig dat de verdachte heeft achtergelaten bij de motorzaak blijkt ook gestolen te zijn. Om zicht te krijgen op de reisbewegingen van de verdachte worden er twee referentiebestanden opgesteld met daarin het kenteken van de gestolen auto alsook die van de gestolen motor. Er is vervolgens in een periode van drie weken nagegaan of de gestolen motor de camera's op de A28 passeerde. Hoe vaak dit inderdaad het geval is geweest, is echter onbekend. In ieder geval is er één hit geweest waarbij is nagegaan welke voertuigen in de buurt van de gestolen motor reden. Een gestolen voertuig bleek de motor kort te volgen. Na een check van de passagegegevens bleek dit gestolen voertuig ook het eerder genoemde, en achtergelaten, gestolen voertuig te volgen en dat vormde de aanleiding om een buurtonderzoek in te stellen. Of en op welke manier deze onderzoeksinformatie verder in de zaak is gebruikt, is onbekend bij de leverancier van de zaaksinformatie. Parallel aan de inzet van ANPR worden diverse databases (zoals Blueview, BVH en BVO) geconsulteerd om de relaties te kunnen leggen tussen de voertuigen en de gebruikers daarvan. Als voordeel van ANPR wordt genoemd dat hits snel worden teruggekoppeld.

3.10 Transport van hennep

Een persoon werd verdacht van het transporteren van hennep van de ene regio in Nederland naar de andere regio. Achteraf is in de passagegegevens nagegaan of de betreffende verdachte de camera's op de A28 is gepasseerd. Dit bleek inderdaad het geval te zijn geweest: de twee ingevoerde kentekens leidden beiden tot een hit. Deze informatie is van waarde gebleken, omdat daarmee uiteindelijk de locaties van overdacht konden worden vastgesteld en er een observatie kon worden opgestart.

3.11 Inbraken bij hoveniersbedrijven

Naar aanleiding van inbraken bij hoveniers, en in voertuigen van hoveniersbedrijven, is er een informatief onderzoek gestart. In dit onderzoek is onder andere gebruikgemaakt van ANPR door een referentiebestand bestaand uit één kenteken op te stellen. Dit referentiebestand is in gebruik op de server sinds november 2009 en was nog altijd actief. Tot op dat moment hebben er negen *hits* plaatsgevonden (dat wil dus zeggen dat het voertuig van een verdachte de camera's is gepasseerd). Bij enkele van deze hits blijkt er een koppeling mogelijk met de tijdstippen waarop er inbraken hebben plaatsgevonden. Acties naar aanleiding van de hits zijn tot op dit moment nog niet ondernomen, omdat het in dit stadium van het onderzoek alleen nog maar gaat om het signaleren, het zicht krijgen op de reisbewegingen van het voertuig. Parallel aan de inzet van ANPR worden door de onderzoekers in deze zaak het CJIB-register en BlueView geraadpleegd.

3.12 Poging tot opblazen pinautomaat

Bij een poging een pinautomaat op te blazen met gas werden de daders gestoord in hun activiteiten en zijn daarop gevlucht. Collega's uit een andere plaats die de melding hoorden, herkenden de gehanteerde methode en keken daarom uit naar een aantal specifieke voertuigen. Op dat moment zagen zij twee personenauto's met hoge snelheid passeren. Omdat een mogelijke aanrij- en wegroute over de A28 zou kunnen zijn, werden de passagegegevens van een tijdspanne van vijf opeenvolgende uren opgevraagd. Het ging daarbij om de kentekens van 3121 gepasseerde voertuigen. De kentekens van de voertuigen van de mogelijke daders bleken echter niet in dit bestand voor te komen en zodoende kon deze eventuele rijroute worden uitgesloten.

3.13 Een aandachtsvestiging

Bij een verkeerscontrole werd een voertuig gecontroleerd waar personen inzaten met veel antecedenten op het gebied van woning- en bedrijfsinbraken. Hierop is door een medewerker van de politie IJsselland een aandachtsvestiging gemaakt voor in de briefing van surveillanten. De Informatie-medewerker ANPR heeft vervolgens op eigen initiatief het betreffende kenteken ingevoerd als zijnde een referentiebestand op de server. Enkele dagen daarna informeerde de informatiemedewerker ANPR de medewerker van de politie IJsselland die de aandachtsvestiging heeft gemaakt, dat het voertuig is gesignaleerd op de A28. Er bleken vijf *hits* te zijn geweest. De medewerker van de politie IJsselland heeft zijn naaste collega's daarover per mail in kennis gesteld. Verdere informatie over deze casus is onbekend.

3.14 Vermoeden van brandstichting

In april 2009 brak er een brand uit in een garage. Er was aanleiding om te vermoeden dat er eerder in deze garage een persoon om het leven was gebracht en dat de brand zou zijn gesticht om eventuele sporen te uit te wissen. In deze zaak is ervoor gekozen om ANPR in te zetten, omdat het als een kansrijk middel in de opsporing van verdachte(n) werd gezien. Aan de hand van onderzoeksinformatie is er een referentiebestand met een tiental kentekens samengesteld. Vanaf april 2009 heeft dit referentiebestand op de server gedraaid en in ieder geval tot eind maart 2010 bevatte het referentiebestand nog steeds één kenteken. Tot bruikbare informatie heeft het direct scannen van kentekens echter niet geleid. Daarnaast is er in deze zaak nagegaan of de kentekens in het referentiebestand voorkwamen in de passagegegevens van april 2009. Ook dat heeft niet tot bruikbare informatie geleid. Naast het gebruik van ANPR zijn er in deze zaak bestanden van het RDW en het CJIB geconsulteerd, maar als voordeel van ANPR wordt genoemd dat het direct scannen via de kentekenherkenningsfaciliteit *realtime* is, wat tegelijkertijd een directe opvolging mogelijk maakt.

3.15 Witwassen

Een politiefunctionaris ziet een bestuurder van een auto diverse malen met grote snelheid andere voertuigen rechts inhalen. Onderzoek leverde op dat deze auto op de naam van een persoon stond zonder inkomen. Ook bleken er nog meer auto's op de betreffende naam te staan. Verder onderzoek maakte duidelijk dat het hier vermoedelijk ging om een witwaszaak. In eerste instantie werd er echter gedacht dat het zou gaan om het exploiteren van een hennepplantage in het oosten van het land terwijl de verdachte in het westen woonachtig was. De inzet van de automatische kentekenherkenningsapparatuur op de A28 lag daarom voor de hand. In deze zaak is er een referentiebestand gemaakt van in totaal veertien kentekens. Dit is gebruikt in een periode van ongeveer drie en een halve maand en heeft in die tijd tot acht *hits* geleid. Bij een van die *hits* is er direct actie ondernomen, omdat men vermoeden dat er in de witwaszaak een heler onderweg was naar de steler. Dit kon niet worden bevestigd. Uiteindelijk hebben de acht *hits* niet tot bruikbare informatie in het opsporingsonderzoek geleid. Daarnaast is er in deze zaak in de passagegegevens van tien opeenvolgende dagen nagekeken of zes verschillende voertuigen de camera's op de A28 zijn gepasseerd. Ook dat heeft niet tot bruikbare informatie geleid, buiten dat kon worden uitgesloten dat de verdachten de camera's niet hebben gepaseerd. De leverancier van de zaaksinformatie geeft aan dat er ook onderzoek had kunnen plaatsvinden door het opvragen van identificeerbare gegevens bij het CJIB (126nc CJIB). Als nadeel daarvan wordt echter genoemd dat een dergelijke vordering een groter tijdsverloop kent.

3.16 Overval op een postkantoor

Na een overval op een postkantoor werd er van uitgegaan dat de daders na een vlucht op scooters zijn overgestapt in een taxi. Welke richting deze taxi in is gegaan, was echter onbekend. Omdat de A28 een mogelijke vluchtroute zou kunnen zijn, is er gekeken in het bestand van passagegegevens over een periode van twee-en-een-half uur. Omdat de passagegegevens inmiddels zijn vernietigd, is niet bekend hoeveel kentekens deze passagegegevens bevatten. Het kenteken van het gebruikte voertuig bleek niet voor te komen in de passagegegevens en ook werd (op een andere wijze) bekend dat de verdachten niet via de A28 zijn gevlucht.

3.17 Inbraken in onder andere benzinstations

In de politieregio Noord- en Oost-Gelderland was er sprake van een verdachte situatie met een auto. Daarin zaten drie personen die in onder andere benzinstations hadden ingebroken. Omdat er ook in IJsselland een inbraak in een benzinstation plaats had gevonden, is nagegaan of de auto die nacht via de A28 naar het noorden is gereden. Uiteindelijk heeft het zoeken in de passagegegevens van die nacht niet tot een *hit* geleid. De leverancier van de zaaksinformatie stelt dat er geen methode voor handen was om deze informatie te achterhalen, anders dan het gebruik van ANPR.

3.18 Poging tot ontvoering en/of moord

Op weg van een horecagelegenheid naar huis wordt er geprobeerd een vrouw te ontvoeren en/of te vermoorden. Op de plaats delict worden sporen aangetroffen van een witte bestelbus van een specifiek merk en type. Het onderzoek naar het delict richtte zich onder ander op het achterhalen van deze bestelbus. De Rijksdienst van het Wegverkeer heeft een bestand aangeleverd van kentekens van witte bestelbussen van een specifiek merk en type in een specifiek postcodegebied. Dit bestand is als referentiebestand op de server gebruikt gedurende de periode eind oktober 2009 tot en met eind november 2009. Eenmaal is er een hit geweest en dit is maximaal twaalf uur daarna kenbaar gemaakt aan de onderzoekers die belast waren met deze zaak. Er vond geen directe opvolging naar aanleiding van de hit plaats, omdat ANPR is ingezet met het doel om inzichtelijk te krijgen wat de reisbewegingen zijn van een eventueel verdacht voertuig. Uiteindelijk heeft de inzet van ANPR in deze zaak geen bruikbare informatie voor het opsporingsonderzoek opgeleverd. Het onderzoek middels de automatische nummerbordherkenning liep parallel aan het tactische onderzoek waarbij de voertuigen in de selectie werden opgespoord en bekeken op specifieke sporen.

3.19 Ontvoering

Een vrouw van Russische afkomst is vanuit Leeuwarden onder dwang door een aantal Slavisch sprekende mannen meegenomen in een auto en gevangen gehouden in een woning ergens in Nederland. Enige dagen later kwam daar een andere Russische vrouw bij die eveneens gevangen werd gehouden. Toen de beide vrouwen in een nacht vanuit hun gevangenhouding overgebracht werden naar een andere, eveneens onbekende, verblijfplaats heeft de Russische vrouw uit Leeuwarden kans gezien te ontsnappen en met handboeien om aan te bellen bij een woning in de omgeving van Breda. De andere vrouw heeft geen kans gezien te ontsnappen.

In het opsporingsonderzoek was niet geheel duidelijk welke routes de ontvoerders zouden hebben gevolgd. Besloten is toen om de *no-hits* van de ANPR-camera's van twee tijdspannes (eenmaal acht uur en eenmaal tien uur) op te vragen. Het is de leveranciers van deze zaaksinformatie onbekend over hoeveel kentekens van passerende voertuigen het in deze tijdspannes exact gaat. De kentekens zijn in deze zaak iets meer dan drie maanden bewaard, in afwachting van de nadere duiding van het gebruikte voertuig. In het onderzoek is echter niet vast komen te staan wat het kenteken van het gebruikte voertuig is en zodoende is ook het bestand met kentekens niet gebruikt. Na een bewaartermijn van iets meer dan drie maanden is het bestand met kentekens uiteindelijk vernietigd.

3.20 Zaakbeschrijvingen in één oogopslag

De hierboven beschreven casussen zijn verschillend van aard, maar ook van de wijze waarop en de reden waarom ANPR is ingezet in het opsporingsonderzoek. Bovendien heeft ANPR niet in alle zaken in dezelfde mate tot bruikbare informatie voor het opsporingsonderzoek geleid. Daarom is in tabel 3.1 een overzicht gegeven van deze kenmerken van de verschillende zaken.

Tabel 3.1 Zaakbeschrijvingen in één oogopslag

	Casus	Wijze waarop automatische kentekenherkenning is gebruikt	Waarom is ANPR in eerste instantie gebruikt?	Heeft het opsporingsmiddel tot bruikbare informatie geleid?
1.	Diefstal bij garagebedrijven	Direct scannen van kentekens en checken van passagegegevens	Omdat het instrument ter beschikking kwam	Ja, koppeling verdachte aan de autodiefstallen
2.	Mobiel banditisme	Checken van passagegegevens	Zicht krijgen op bewegingen landelijke groep	Ja, koppeling meerdere feiten
3.	Georganiseerde hennepsteelt	Direct scannen van kentekens en checken van passagegegevens	Achterhalen verblijfplaats van een verdachte(n)	Ja, mogelijkheid gecreëerd om een observatieteam in te zetten, vervolgonderzoek mogelijk gemaakt
4.	Diefstal van auto's om Noord- en Oost Nederland	Direct scannen van kentekens en checken van passagegegevens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Ja, koppeling verdachten aan de autodiefstallen
5.	Bedreiging, zware mishandeling cq. poging tot doodslag	Checken van passagegegevens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Ja, verband tussen tijdstip delict en tijdstip passeren
6.	Vermoedelijke roofmoord	Checken van passagegegevens	Verifiëren van een verklaring	Ja, verklaren bleek te verifiëren
7.	Onderzoek naar brandstichting	Checken van passagegegevens	Verifiëren van een verklaring	Ja, verklaring bleek niet te kloppen
8.	Poging tot moord	Checken van passagegegevens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Ja, verband tussen tijdstip delict en tijdstip passeren
9.	Gestolen voertuigen	Direct scannen van kentekens en checken van passagegegevens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Ja, tweede verdacht voertuig geïdentificeerd, vervolgonderzoek mogelijk gemaakt
10.	Transport van hennep	Checken van passagegegevens	Om een observatieteam in te kunnen zetten	Ja, overdrachtlocaties vastgesteld, mogelijkheid gecreëerd om een observatieteam in te zetten
11.	Inbraken bij hoveniersbedrijven	Direct scannen van kentekens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Ja, koppeling meerdere inbraken en passagegegevens
12.	Poging tot oplazen pinautomaat	Checken van passagegegevens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Ja, uitsluiting mogelijke rijroute
13.	Een aandachtsvestiging	Direct scannen van kentekens	Onbekend	Onbekend
14.	Vermoeden van brandstichting	Direct scannen van kentekens en checken van passagegegevens	Mogelijkheid om een verdachte op te sporen	Nee, geen bruikbare informatie
15.	Witwassen	Direct scannen van kentekens en checken van passagegegevens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Nee, geen bruikbare informatie
16.	Overval op een postkantoor	Checken van passagegegevens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Nee, geen bruikbare informatie
17.	Inbraken in onder andere benzinstations	Checken van passagegegevens	Verbanden leggen tussen delicten	Nee, geen bruikbare informatie
18.	Poging tot ontvoering en/of moord	Direct scannen van kentekens	Achterhalen identiteit betrokken voertuig	Nee, geen bruikbare informatie
19.	Ontvoering	Checken van passagegegevens	Zicht krijgen op reisbewegingen van verdachte(n)	Nee, geen bruikbare informatie

4 BEVINDINGEN EN CONCLUSIE

In dit onderzoek zijn negentien zaken bestudeerd waarin ANPR, middels de vaste camera's op de A28 in de regio Zwolle, is gebruikt. In negen van deze zaken is ANPR ingezet door (onder andere) het direct scannen van kentekens van voertuigen en vervolgens de kentekens te koppelen met de kentekens in een referentiebestand. In zestien zaken is (eventueel daarnaast) het bestand met *no-hits* (oftewel de passagegegevens) geraadpleegd. Sinds 28 januari 2010 is dat niet meer toegestaan.¹

4.1 Het direct scannen van kenteken

Deze toepassingsmogelijkheid van ANPR wordt doorgaans ingezet om zicht te krijgen in de reisbewegingen van verdachte(n). Een directe opvolging van een hit komt in de bestudeerde zaken niet voor. Vaker is het doel het signaleren van een verdacht voertuig en niet het direct aanhouden van een verdachte. De ingezette alternatieve opsporingsmiddelen in de zaken betreffen voornamelijk het raadplegen van andere databases. Echter, als meerwaarde van ANPR wordt (onder andere) genoemd dat het mogelijk is om '*realtime*' de reisbewegingen van voertuigen te scannen waardoor een snelle opvolging mogelijk is. Zoals gezegd, komt dat echter in de onderzochte zaken bijna niet voor. Resultaten die er met deze toepassing van ANPR zijn geboekt, zijn voornamelijk de mogelijkheid om daadwerkelijk de reisbewegingen van voertuigen van verdachten in kaart te brengen en het vinden van aanwijzingen waarmee al dan niet ook andere delicten aan elkaar kunnen worden gekoppeld.

4.2 Het achteraf zoeken in passagegegevens

Het achteraf zoeken in de passagegegevens komt in de beschreven casussen op twee manieren voor. Ofwel door voor één of meerdere kentekens na te gaan of deze in het bestand met passagegegevens voorkomen, ofwel door te zoeken binnen een tijdspanne van passagegegevens naar een bepaald voertuig dan wel deze te bewaren in afwachting van de nadere duiding van het gebruikte voertuig (bijvoorbeeld wanneer het kenteken nog onbekend is. Zoals al eerder opgemerkt, wordt deze toepassing sinds 28 januari 2010 niet meer gebruikt.

Achteraf zoeken van (een) kenteken(s)

Ook de toepassingsmogelijkheid van ANPR om achteraf een of meerdere kentekens te zoeken in de passagegegevens, is in de onderzochte zaken

¹ Zie de toelichting in hoofdstuk 2.

voornamelijk ingezet om zicht te krijgen op de reisbewegingen van verdachten. Eenmaal is de toepassing gebruikt om een verklaring te verifiëren. Er kon steeds maximaal over een periode van tien dagen worden teruggekeken, omdat daarna de passagegegevens werden vernietigd. De gebruikte referentiebestanden zijn doorgaans beperkt qua omvang en specifiek voor een onderzoek opgesteld. Het aantal hits in een zaak is, mede doordat de hitlijst klein van omvang is, beperkt. In meerdere zaken wordt er gesproken van ingezette dan wel mogelijk in te zetten alternatieven. Als voordeel van ANPR ten opzichte van die alternatieven wordt echter genoemd dat ten eerste het raadplegen van de passagegegevens minder tijd kost en kosteneffectiever is dan de genoemde alternatieven en ten tweede dat de kans groter is dat de verdachte voertuigen daadwerkelijk de camera's passeren (groter dan bijvoorbeeld de kans dat zij voorkomen op camerabeelden van een tankstation). Resultaten die met de inzet van ANPR zijn geboekt in de betreffende zaken variëren van het doorgeven van een hit aan het onderzoeksteam, het vaststellen van reisbewegingen en/of het koppelen daarvan aan tijdstippen van het incident tot het bevestigen van een verklaring van een mogelijke verdachte.

In een range van kentekens

In de vier onderzochte zaken waarbij gebruik is gemaakt van het zoeken in een tijdsrange met de kentekens van gepasseerde voertuigen, is deze toepassingsmogelijkheid steeds ingezet in het kader van een lopend onderzoek en het verzamelen van aanwijzingen in de betreffende zaken. De tijdsrange van de range varieerde in de zaken van twee minuten tot tien uur en waar bekend werden kentekens opgeslagen voor een termijn variërend van 'zeer kort' tot drie maanden. In de helft van de zaken zijn meerdere alternatieven ingezet, of wordt aangegeven dat die ingezet hadden kunnen worden. In twee van de vier zaken is het met behulp van de toepassing van ANPR mogelijk geweest om reisbewegingen van voertuigen van (een) verdachte(n) te koppelen aan de reisbewegingen van gestolen voertuigen.

4.3 Conclusie

Het algemene beeld dat ontstaat na het lezen van deze casusbeschrijvingen is dat ANPR in qua aard zeer verschillende zaken wordt ingezet en dat dit doorgaans gebeurt om met een specifiek doel specifieke informatie in het opsporingsproces te achterhalen. Uit de beschrijving van de negentien zaken in dit rapport blijkt dat in twaalf zaken de inzet van ANPR inderdaad heeft geleid tot specifieke opsporingsinformatie. Tegelijkertijd geeft het merendeel van de contactpersonen die bij deze zaken betrokken zijn geweest aan dat ANPR in deze zaken op enige wijze een meerwaarde heeft ten opzichte van andere opsporingsmiddelen.

De notie dat automatische nummerbordherkenning in deze zaken is ingezet om specifieke opsporingsinformatie te verzamelen, neemt overigens niet weg

dat de inzet van het instrument ook kan leiden tot 'bijvangst': opmerkelijkheden of opvallendheden. We zagen dat bijvoorbeeld in de casus waar meerdere strafbare feiten konden worden gerelateerd (paragraaf 3.2) en in de casus waar een tweede verdachte aan het licht kwam (paragraaf 3.10). Ook blijkt uit het onderzoek dat ANPR een toegevoegde waarde kan hebben in combinatie met andere opsporingsmethoden. Deze toegevoegde waarde is dat het richting kan geven aan opsporingsonderzoeken, bijvoorbeeld wanneer aanknopingspunten ontbreken.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Methodeverantwoording

In dit onderzoek naar automatische kentekenherkenning op de A28 is er gebruikgemaakt van enkele geschreven bronnen, informatie afkomstig uit enkele gesprekken en informatie over specifieke zaken waarin ANPR is gebruikt. Deze bijlage bevat een korte toelichting per onderdeel:

Geschreven bronnen

- S. Dekkers & Kriek, F. (2008). *Nodale oriëntatie in relatie tot de aanpak van mobiel banditisme in de regio Noord- en Oost-Nederland*. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek.
- J. Goumare (2009), Tussentijdse evaluatie ANPR statisch (A28). Zwolle: Politie IJsselland, Bovenregionale recherche Noord- en Oost-Nederland.
- College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) (2010). *ANPR IJsselland: onderzoek naar de verwerking van no-hits bij de inzet van Automatic Number Plate Recognition*.

Gesprekken

- Eerste gesprek met dhr. Goumare, projectleider ANPR van de BRNON.
- Tweede gesprek met dhr. Goumare en dhr. Kocak, medewerker infodesk ANPR IJsselland.

Specifieke zaaksinformatie

Er zijn door de projectleider ANPR van de BRNON 36 zaken geselecteerd voor nader onderzoek. Onze aanwijzingen daarbij waren dat er van elk referentiebestand dat in de tweede helft van 2009 in gebruik is geweest minimaal één zaak zou worden aangeleverd. Uiteindelijk bleken er echter veel meer referentiebestanden in gebruik dan gedacht en is gekozen voor een dwarsdoorsnede van de zaken waarin ANPR is gebruikt. De projectleider ANPR heeft ons de contactgegevens van de contactpersonen voor deze 36 zaken aangeleverd.

Wij hebben de 36 contactpersonen per e-mail verzocht om medewerking aan het onderzoek en hen een gestandaardiseerde vragenlijst toegestuurd. Deze vragenlijst omvatte de volgende aspecten:

- een korte beschrijving van de zaak;
- óf en de wijze waarop gebruik is gemaakt van een referentiebestand;
- kenmerken van het referentiebestand: omvang, wijze van samenstellen, duur van gebruik;

- kenmerken van de hits: aantallen en de genomen vervolgacties;
- of er sprake is geweest van directe opvolging en welke afspraken hierover zijn gemaakt met de BRNON;
- of het gebruik van de automatische kentekenherkenning bruikbare informatie heeft opgeleverd;
- waarom er is gekozen voor de inzet van de automatische kentekenherkenning;
- welke alternatieve instrumenten er zijn ingezet dan wel ingezet hadden kunnen worden;
- wat de voor- en nadelen zijn van automatische kentekenherkenning ten opzichte van alternatieve opsporingsmethoden.

Uiteindelijk hebben negentien contactpersonen gereageerd op het verzoek, ook na het verzenden van een *reminder*, om de vragenlijst in te vullen. De laatste vragenlijst hebben we op 31 maart 2010 ontvangen. In tabel B.1.1 is een overzicht gegeven van de functies en organisaties van de personen die ons de zaakinformatie hebben verstrekt.

Tabel B.1.1 Overzicht van de functie en organisatie van de informatieleveranciers

Functie	Organisatie
Informatiecoördinator TGO	Regiopolitie Utrecht
Informatierechercheur	Regiopolitie Drenthe
Hoofdagent, dossiervormer	Regiopolitie Flevoland
Medewerker infodesk & rechercheur	Regiopolitie Drenthe
Informatiecoördinator	Politie Noord-Oost-Gelderland
Team informatie medewerker	Regiopolitie IJsselland
Hoofdagent	Recherche Flevoland
Regionaal informatie coördinator	Regiopolitie Friesland
Informatiecoördinator infodesk	Regiopolitie IJsselland
Brigadier recherche Zwolle	Regiopolitie IJsselland
Medewerker inlichtingcoördinatie	Regiopolitie IJsselland
Rechercheur	FIOD-ECD
Projectvoorbereider	Politie Noord-Oost-Gelderland
Regionaal informatie coördinator	Politie Noord-Oost-Gelderland
Teamleider TGO	Regiopolitie IJsselland
Rechercheur	Regiopolitie IJsselland
Medewerker recherche	KMAR brigade Drenthe - IJsselstreek
Vakspecialist recherche administraties	Regiopolitie Groningen
Projectleider, BRNON	Regiopolitie IJsselland

Regioplan Beleidsonderzoek

Nieuwezijds Voorburgwal 35

1012 RD Amsterdam

T 020 531 531 5

F 020 626 519 9

E info@regioplan.nl

I www.regioplan.nl